

Uitwerkingsagenda Vernieuwing speciale leerlingenzorg po/vo

In deze bijlage bij de Notitie Vernieuwing van de zorgstructuren in het funderend onderwijs worden de onderwerpen genoemd en kort toegelicht die in het komende half jaar in elk geval nader uitgewerkt moeten worden. Het doel van de nadere uitwerking moet zijn dat in het voorjaar 2006 besluitvorming kan plaatsvinden over de invoering van een zorgplicht ter vervanging van het huidige regelkader.

Wettelijke vertaling zorgplicht

De invoering van zorgplichten in het domein van de zorgstructuren moet nader uitgewerkt worden in samenhang met de deregulering van bestaande regelingen. Vragen die daarbij aan de orde moeten komen zijn:

- Hoe kan de zorgplicht worden geformuleerd?
- Aan welke kwalitatieve randvoorwaarden moet worden voldaan?
- Welke wettelijke bepalingen komen te vervallen, hoe kunnen resterende WEC-bepalingen worden geïntegreerd?
- Wat is de relatie met toelating, verwijdering en leerplicht?
- Hoe vindt de onderwijskundige inpassing van de onderwijszorgarrangementen plaats (positie van het Praktijkonderwijs, en zorgleerlingen in havo/vwo, afwijking van kerndoelen voor zorgleerlingen gevolgen voor de inrichtingsvoorschriften)?
- Hoe wordt behoud en ontwikkeling van specialistische expertise gerealiseerd?

Dit traject zal resulteren in een proeve van wetgeving.

Positie ouders

De positie van de ouders heeft verbetering. De keuze voor de invoering van een zorgplicht versterkt dit belang. Immers, zoals ook in de beleidsnotitie governance staat, moet het bieden van ruimte vanuit de overheid onder andere gepaard gaan met het positioneren van de horizontale partijen in de omgeving van de school. Het gaat er daarbij om de ouders te positioneren als gesprekspartner van de school niet als partij tegenover de school. De positie van de ouders kan verbeterd worden langs drie lijnen. Deze moeten worden uitgewerkt:

Regionale steunpunten

Individuele ouders kunnen bij deze steunpunten terecht voor informatie en ondersteuning bij het zoeken naar een goede plek in het onderwijs. De onderwijsconsulenten worden ondergebracht bij deze steunpunten.

- Wanneer kan door individuele ouders een beroep worden gedaan op ondersteuning/ inzet onderwijsconsulenten.
- Hoe kunnen deze steunpunten dicht bij de ouders en laagdrempelig worden ingericht?
- Wat is de relatie met schoolgids, 5010 en andere voorlichtingstrajecten?
- Niet alle ouders willen meewerken als hun kind gebaat is bij speciale zorg: hoe wordt gewaarborgd dat deze kinderen deze zorg ontvangen en wat betekent dit voor de positie van de ouders?

Regionale ouderplatforms

Regionaal kunnen platforms van ouders ingericht worden. Deze platforms kunnen worden gezien als klankbord voor de scholen om de vervulling van de zorgplicht op het gebied van leerlingen met extra onderwijsbehoeften te bespreken. Bij de uitwerking van dit voorstel moeten de volgende vragen worden beantwoord.

- Welke taken/functies vervullen de platforms?
- Waar en door wie worden platforms ingericht?
- Hoe wordt de deskundigheid van deze platforms ontwikkeld?

Geschillenregeling

Er moet een adequate geschillenregeling komen die uitspraak kan doen in gevallen waar ouders en school het niet eens worden over een passend onderwijsaanbod.

- Hoe komt de inrichting, samenstelling en organisatie van de geschillencommissie er uit te zien?
- Welke procedures en doorlooptijden gelden?
- Wat is de relatie met het traject verbetering klachtenprocedures (po/vo)?
- Is het mogelijk en wenselijk om naast de geschillencommissie ook de Wet gelijke behandeling chronisch zieken en gehandicapten van toepassing te verklaren voor het po en vo?

Indicatiestelling

In de uitwerkingsnotitie van april is een aantal maatregelen voorgesteld om de indicatiestelling LGF te verbeteren en vereenvoudigen. De uitwerking daarvan gaat door. Ook de afstemming van de indicatiestelling binnen het onderwijs wordt nader uitgewerkt. Vragen die daarbij aan de orde zijn:

- Op welke wijze wordt de harmonisatie indicatiestelling binnen de onderwijkskolom vormgegeven? Hoe kunnen de indicatiestelling LGF (Commissies voor de indicatiestelling (Cvl's) en de indicatiestelling in het voortgezet onderwijs (de Regionale verwijzingscommissies (RVC's) worden geïntegreerd?
- Wat gebeurt er met de sbao-populatie, is het mogelijk (een deel van) deze leerlingen te indiceren?
- Wat gebeurt er met de Permanente commissie voor leerlingenzorg?
- Wat zijn de gevolgen van voorstellen op het gebied van de indicatiestelling voor de leerlingontwikkeling.

Daarnaast wordt in het kader van het JONG-traject onderzocht hoe de harmonisering van de indicatiestelling in het onderwijs met die van de zorg kan worden vormgegeven.

Bekostiging

Zoals gezegd is het uitgangspunt bij de herziening van de bekostiging dat het stelsel financieel beheersbaar blijft. Binnen die randvoorwaarde moet worden onderzocht op welke wijze de bekostiging zoveel mogelijk leerlinggerelateerd kan worden gemaakt. Daarbij zijn de volgende vragen aan de orde.

- Hoe wordt de bekostiging van de huidige sbao-populatie geregeld?
- Hoe kan de leerlingenzorg in havo/vwo worden vormgegeven?
- Wat zijn de gevolgen van het afbouwen van de aanbodssturende (school)financiering (herverdeeleffecten, personele gevolgen, etc.)?
- Wat zijn de gevolgen van het combineren van verschillende systemen: een openeinde systematiek in het (v)so, een gebudgetteerd systeem voor de leerlingenzorg in het basisonderwijs en een gemengd model voor de leerlingenzorg in het vo? En, hoe kan het nieuwe systeem in volume en/of prijs beheersbaar worden gehouden?
- Welke opbrengsten worden gerealiseerd door het schrappen van bureaucratie?
- Hoe kan de bekostiging van specifieke expertise worden geregeld (gebarentaal; braille, autisme enz.)?
- Wat zijn de uitvoeringskosten van de wijzigingen die worden voorgesteld?

Toezicht door de inspectie

De inspectie ziet erop toe dat er aan alle leerlingen, dus ook de zorgleerlingen, onderwijs van voldoende kwaliteit wordt gegeven.

Bij de uitwerking van dit onderdeel is het van belang om te bezien of het traject dat de inspectie met het Geïntegreerd toezicht heeft ingezet, toereikend is voor zorgleerlingen en de in de notitie voorgestelde lijn. Vragen die bij de uitwerking aan de orde zijn:

- Hoe wordt bezien of voor alle leerlingen een plaats in het onderwijs is gerealiseerd?
- Wat zijn de onderwijsresultaten van leerlingen met extra onderwijsbehoeften?
- Hoe kan het sanctiebeleid worden vormgegeven? Hoe kan het toezicht worden vormgegeven zodat snel en adequaat ingrijpen mogelijk is?

Invoeringstraject

Een belangrijk punt van uitvoering is hoe in het onderwijsveld de omslag in denken en handelen kan worden gemaakt van de sterk sturende regelgeving van dit moment naar de ruimte die ontstaat met de invoering van zorgplichten. Bij de vormgeving van het invoeringstraject moet aandacht zijn voor de volgende punten.

- Scholen en hun besturen kunnen in stappen toewerken naar de nieuwe situatie, welke in 5 jaar moet worden gerealiseerd.
- Er moeten mogelijkheden zijn om eerder over te stappen naar de nieuwe situatie. Hiertoe moeten criteria worden ontwikkeld op grond waarvan beoordeeld kan worden of de scholen/ besturen voldoende in staat zijn de zorgplicht waar te maken. Het experiment Almere geeft een aanpak waarlangs scholen/besturen eerder kunnen overstappen. Op welke manieren kunnen ouders hierbij worden betrokken?
- Welke condities zijn nodig om leraren en schoolleiders in staat te stellen de zorgplicht waar te maken?
- Op welke manier wordt het onderwijsveld gestimuleerd en ondersteund op weg naar de nieuwe situatie?
- Welke vormen van ondersteuning zijn structureel van aard (en lopen dus na de invoering door)?

Evaluatie

Tot slot dient te worden nagedacht over hoe de ex-ante en postante evaluatie wordt vormgegeven. Bij de uitwerking hiervan zijn de volgende punten aan de orde.

- Welke indicatoren worden benoemd, wat zijn streefwaarden?
- Hoe en wanneer wordt een nulmeting gedaan?
- Welke rol speelt het leerlingnummer hierbij?